

mestu v vzgajanju. Da more pravilno presoditi učenčeve zmožnosti, njegove navade in obnašanje, mora temeljito poznati njegove starše in znati za socialne razmere, v katerih živi. Ali ni čudno, da tolikokrat učimo in vzgajamo mladino, ne da bi sploh poznali njihove roditelje, kaj šele, da bi nam bile znane socialne razmere otrokove. Naša vzgoja in učna stavba pa mora stati na trdnih temeljih ter mora temeljiti v realnih krajevnih in socialnih razmerah, v katerih živi učenec. Brez tega visi naše delo v zraku. Podobni smo graditelju mostu, ki ne pozna terena, na katerem naj bi zgradba stala. Prisposoba velja za učiteljevo delo. Tudi učitelj gradi most, namreč življenjski most, preko katerega bo nekoč otrok stopal. Ali ni iluzorno vse naše delo, če ne poznamo najvažnejšega činitelja — učenca in če ne poznamo končno vseh onih faktorjev, ki pridejo pri oblikovanju do poudarka: brez poznanja učenčeve duše, brez poznanja razmer, v katerih živi sedaj, in brez poznanja gospodarskih in kulturnih okoliščin (vasi), v katerih bo živel. Podrobno pa more učitelj pronikniti v dušo učenca, če živi v kraju dovolj časa. Samo če je na kraj navezan in povezan, bo z ljubeznijo iskal vse nagibe in ovire, ki vplivajo na vzgojo.

To je drugi moment, ki kriči po stalnosti in jasno priča, da se more posvetiti in vglobiti le učitelj, ki je stalen na službenem me-

stu ter se more v brezskrbnem miru posvetiti svoji nalogi.

In končno je stalnost potrebna tudi radi učitelja samega. Dokler je stalen, odpadejo vse razprtije in netovariške geste. Z nestalnostjo pa nastopi boj za boljša mesta in s tem dva tabora. To zanaša v učiteljske vrste razprtije, vstvarja preganjance in preganjevalce, ki svoje vloge od časa do časa menjajo. Taka trenja kvarno vplivajo na mladino. Sovraštvo med učiteljstvom odvzema vzgoji najvažnejše: vzgled. Učitelj mora biti in ostati mladini najsvetlejši vzgled dobrega, poštenega člana človeške družbe ter mora najprej sam živeti v ljubezni in vzajemnosti, če hoče, da bo nekoč mladina taka.

Vse navedeno me opravičuje, da zaključim, da je v interesu dobre šole in vzgoje, da postane učitelj zopet stalen na službenem mestu, da se more poglobiti v razmere svojega kraja in spoznati vse činitelje, s katerimi se učenec in učitelj dnevno srečujejo. In končno mora biti učitelj vzgled prave dobrote in ljubezni, zato mora vladati v učiteljskih vrstah tovarištvo in vzajemnost, da prednjači složno učiteljstvo s svojim vzglednim življenjem mladini.

Učiteljstvo hoče posvetiti vse svoje sile veliki nalogi, ki mu je določena: da oblikuje in vzgaja mladino v poštene in dobre vaščane in državljane. In pri tem delu mora imeti stalnost na službenem mestu. — a

Nova šola pri Sv. Treh Kraljih nad Marenbergom

Gradi jo naša narodno-obrambna družba Sv. Cirila in Metoda

Sv. Trije Kralji je mala vasica, oddaljena približno pet kilometrov od Marenberga. Leži ob državni meji in je torej popolnoma obmejni kraj. Ljudje tam gori so zelo revni. Kraj sam je visoko pasiven in morajo prebivalci pretežen del živeža dokupovati. Edino kar prodajajo, je les, ki pa tako visoko v hribih nima one vrednosti, kakor jo ima v dolini ob prometnih žilah.

Ta kraj ima tudi svojo šolo, ki je bila ustanovljena šele januarja l. 1926. Do takrat so otroci hodili v šolo deloma v oddaljeni Marenberg, deloma k Sv. Jerneju nad Muto, nekateri pa kar k Sv. Lovrencu v Avstriji, kamor je bil pred l. 1918. vsolan pretežni del kraja. Tako so baš ti otroci tu ob meji, posebno pozimi, bili dalje časa brez pouka.

Foto inž. Šolar iz Ruš

Sedanja šola pri Sv. Treh Kraljih nad Marenbergom v privatni hiši g. Pernika

Sedanja šola pri Sv. Treh Kraljih je v privatni kmečki hiši, ki v nobenem oziru ne ustreza vsem potrebam. Šola je enorazrednica in ima stalno od 42 do 50 otrok, večših še celo

več. Pouk se vrši v sobi, ki meri 5,7 x 4,7 m in je 2,8 m visoka. Poleg šolske sobe je tudi mala soba za učitelja v izmeri 3 x 2,5 m. Ta soba služi učitelju kot spalnica, kuhinja in bivalnica.

Solarji so zelo revni, ker starši nimajo denarja, da bi kupovali obleko, obutev, še manj pa šolske potrebščine. Če ne bi pomagali Ciril-Metodova družba v Ljubljani in pa njena domača podružnica, ki je bila ustanovljena l. 1935, bi bil pouk tam gori zelo težak. Tako so učenci stalno dobivali vse potrebščine, kakor tudi za Božič vso obleko, obujalo in drugo v šoli, tako, da so lahko hodili v šolo in se učili.

Podružnica CMD pa si je nadela še drugo nalogo in sicer, da pokrene akcijo za gradnjo nove šole. To njeno delo je bilo letos kronano z uspehom, ker je naša velika narodno-obrambna organizacija CMD sklenila zgraditi prihodnje leto novo, moderno šolo v tem važnem obmejnem kraju. S tem velikim delom si bo družba postavila spet nov spomenik delavnosti in agilnosti in bo to v svobodni domovini njen drugi veliki mejnik, njena druga velika trdnjava na našem Kozjaku. Le škoda, da je Ciril-Metodova šola pri Sv. Duhu prišla v nemške roke, ker bi sicer sedaj imeli lep trikot Sv. Duh, Gradišče, Sv. Trije Kralji.

Nova šola pri Sv. Treh Kraljih bo važna kulturna in narodna trdnjava ob naši severni meji. Stala bo 500 m od državne meje. Važna bo radi tega, ker bo tam gori duhovno dvignila naše ljudi, ki so popolnoma izolirani.

Družba se zaveda, da bo meja trdna le takrat, če bodo narodno in gospodarsko trdni naši živi mejniki. In to je pa naloga naše šole.

Kolar Vilko.

Kuhinjsko posodo — jedilno orodje — vse za gospodinjstvo

FRANC GOLOB — LJUBLJANA — WOLFOVA ULICA 8

Blaž Marela:

Luknja v rokavu

Ta luknja v rokavu je poučno berilo še iz starih časov, brali smo ga zopet in zopet, analizirali in končno rdeče podčrtali prelepi nauk, da je luknja v rokavu začetek človekovega propadanja in da tak človek ne more upati na kak napredek, sploh, zapisan je propasti, če že ne bo ravno obešen, bo pa gotovo imel še opravka s policijo in sodnijo ter ne bo postal enakopraven član človeške družbe. Mislim, da to nekako drži, da velja. Tistega namreč, ki ima luknjo v rokavu, se ne prestopa drži smola, to vem iz lastne izkušnje, še bolj pa potrjuje to primer Janeza Tišaja, učitelja in rodoljubnega delavca na Visoki gori.

Janez Tišaj je bil drugače čisto spodoben človek, le toliko krojača ni bil, da bi vse luknje pravočasno zakrpal. Visoka gora je samotni kraj in ga kultura še ni Bog ve kako obilala, razen da ima štiri politične stranke, ki vse želijo, naj bi bil Janez Tišaj njihov tajnik. Tajnikuje pa Janez Tišaj zelo nerad, zato premišljuje, če naj bi ne ustanovil še pete stranke, v kateri bi bil on edini član, predsednik in tajnik. Do končnega zaključka še ni prišel, počakati hoče še toliko, da bo videl, katera stranka bo v bližnji bodočnosti modern.

Poglavitna stvar je pa luknja v rokavu. In Janez Tišaj jo je imel. Prišel je do nje nekako nevede. Bila je sreča v nesreči. Nekateri prinesejo iz mladih let lepe spomine, ljubezen

in zdravje, Janez Tišaj je prinesel luknjo v rokavu. V mladih dneh, ko je bil še navdušen in rodoljubljen človek, je dobil mimogrede suknj v roko. Nož je sicer odletel, luknja v rokavu je pa ostala. Nalašč jo je pustil. Naj vsi vidijo, da je trpel za idejo. Danes nihče več ne trpi za idejo, kvečjemu proda se zanjo. Spočetka je bil na luknjo ponosen, pozneje je začel razmišljati, kako bi jo odpravil. Kamor je prišel, povsod so vihali novose, češ, že spet eden izmed tistih, ki po neumnem rinejo v zmedo. Postalo mu je nerodno, no, medtem je odšel na Visoko goro. Pustil je luknjo, naj bo za spomin, da človek ne sme biti pregoreč. In tudi sicer ima nekaj dobrih strani. Na primer človek nekako sluti že vnaprej, kako se bo obrnilo vreme, ve se ravnati in pravočasno okreniti ladjo. Pri nepoučenih ljudeh vzbujata vtis, da ima tudi v žepu luknjo in ga ne pridejo nadlegovat za vsakovrstne prostovoljne prispevke.

To vse pa Janezu Tišaju ni pomagalo. Kolo sreče se obrača, zdaj je nekdo na vrhu, čez čas pride drugi. Prišli so na oblast ljudje, ki se je Janez Tišaj nekoč zanje boril. Razveselil se je, ko je to zvedel, kdo se ne bi razveselil starih prijateljev. Nič ni pomišljal, zadovoljen in nasmejan se je odpravil na pot, kakor bi se bal, da ne bi česa zamudil. Toda kazalo je, kakor da ga ne poznajo več. Nezaupno in izpod čela so ga ogledovali, na licih jim je trepetalo začudenje in nazadnje so malomarno skomignili z rameni.

»Saj ni tako dolgo,« jih je hotel spomniti Janez Tišaj. Pomolel jim je pod nos luknjo v rokavu in videlo se je, da so se nekoliko zganili. Toda kmalu so se jim nabrale na obrazu nevoljne gube.

Splošne vesti

Učiteljski dom, r. z. z. o. z., v Mariboru.

VABILO

na VI. letni redni občini zbor zadruga Učiteljski dom, ki se bo vršil v četrtek, 29. decembra 1938., ob 10. uri v penzionatu Učiteljskega doma v Mariboru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva o poslovanju zadruga v letu 1937-38.
3. Poročilo kuratorija o poslovanju penzionata v letu 1937-38.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku za leto 1937-38.
5. Volitve načelstva, nadzorstva, kuratorija in razsodišča za dobo treh let.
6. Predlogi.
7. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši po § 33. četrte ure pozneje občni zbor na istem mestu, z istim dnevnim redom, ki sklepa ne glede na število zastopanih članov.

Načelstvo Učiteljskega doma v Mariboru

dne 8. decembra 1938.

Josip Rajšp,
načelnik.

Štefan Blažič,
tajnik.

NAŠ GLAS

Današnji številki priloženi poziv na naročilo lista za državne nameščence in upokojence je namenjen tudi učiteljstvu. Naročilo naj bi ga predvsem učiteljstvo na večjih šolah, ker bi skupno laže utrpeli naročnino nego posamezniki. Priporočamo tudi posameznim učiteljem, ki zmorejo naročnino, naj se naroče na ta, za uradništvu zelo važen list. Medsebojna podpora je celoti le v korist.

— Pred državno komisijo za praktične učiteljske izpite v Ljubljani so v dnehu od 2. do 9. decembra 1938. položili praktični učiteljski izpit naslednji učitelji in učiteljice: Kučan, Koloman, Čuček Karel, Koren Alojzij, Mihelič Edvard, Narad Marija, Pajk Marija, Bezeg Danica, Hafner Marija, Kelvišar Marija, Kuhar Ivan, Oset Zora, Sinkovec Emanuel, Vaupotič Ivan.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Jugoslovenska P. T. T., organ udruženja činovnika P. T. T. struke kraljevine Jugoslavije, prinaša 6. dec. pod naslovom »Premestitev funkcionarjev udruženja« naslednje: »V času ko je imela glavna uprava svojo sejo, so bili premeščeni iz Beograda tovariši Nikolaj Milanović, prvi podpredsednik udruženja, v Senj - Rudnik, Milan Drakuljić, drugi sekretar, v Bač. Topolo in Petko Miljević, član izvršnega odbora in načelnik odseka za tisk, v Staro Pazovo.

Ni bilo malo iznenadenja za predsednike sekcij in za celokupno članstvo prestolnice, ko se je zvedelo za te premestitve, četudi se je s sigurnostjo sklepalo, kdo so iniciatorji. Čeprav to ni prvi primer, da se funkcionarji udruženja premeščajo brez vsake potrebe. — Vendar pa se je verovalo v dobro voljo in v besedo načelnika stroke, da se bodo dale te premestitve preprečiti.

Ker gospod minister ni bil v Beogradu, se je na seji glavne uprave sklenilo, da odpotuje v Čačak, kjer je gospod minister bil, delegacija sestavljena iz petih predsednikov sekcij in iz dveh članov izvršnega odbora.

Po prihodu v Čačak je g. minister 25. p. m. zelo ljubeznivo sprejel predstavnike organizacije in ko se je seznanil z zadevo, je takoj ukazal, da se premeščanja ustavi.

Tako so bile te premestitve preprečene na veliko žalost onih, ki se odevajo z lažnim plaščem, da želijo dobro stroki in osebu in katerih ves smisel življenja je v tem, da vidijo samo svoje osebne koristi.

— I Po volitvah. Mislimo, da je sedaj čas, da se slehernemu iz tega iznarodelega rodu, ki na enem ali drugem mestu še upravlja ljudsko zaupanje, preiščejo obisti. Če je kdo tudi še pri teh volitvah vztrajal v protinarodni fronti, takemu Slovenci ne moremo zaupati ne vzgoje slovenske mladine, ne javne uprave in ne ljudskega premoženja. Red, in sicer brezobziren red zahteva v tem pogledu zvestoba, ki smo jo dolžni narodu, ki nam je izkazal popolno zaupanje. (»Slovenec« 13. XII.)

— I Božični darovi za obmejno mladino. V pomožni šoli v Razlagovi ulici je bila otvorena razstava nabranih darov za božičnice v

obmejnih krajih. Na tej razstavi je za preko 50.000 dinarjev razne obleke, obuvala, perila in toplih pletenin, s čimer bo človekoljubni Maribor za Božič razveselil revne obmejne šolske otroke. Pohvaliti je treba požrtvovalnost naših Ciril-Metodarijev, ki so vse leto mislili na obmejne sirote in trkali na usmiljeno srca Mariborčanov. Uspeh te požrtvovalnosti ni izostal, saj bodo obmejni šolarji bogato obdarovani. Pri tem so jim pomagali tudi mariborski Rotarijci, ki bodo sami obdarovali sirote na Kapli in v Lokavcu. — (»Večernik« 9. XII.)

— I Nov dirigent Glasbene Matice. Dirigentsko vprašanje je bilo dolgo pereč problem Glasbene Matice v Mariboru. To mesto je sedaj prevzel dirigent Učiteljskega pevskega društva »Adamič« g. Milan Pertot. (»Večernik« 9. XII.)

— I V sobotnem vlaku do Poljčan. V soboto sem se peljal v šolskem vlaku, ki odhaja z glavne kolodvor ob 13.05 in pelje samo do Poljčan. Vlak je prenatrpan s šolarji in dijaki. Ob sobotah se tega vlaka poslužujejo tudi delavci iz mariborskih železniških delavnic, ker že opoldne končajo z delom. Od težkega dela utrujeni delavci nimajo kam sesti, niti stati ne morejo udobno, tako je vlak prenapolnjen. Začudil pa sem se šolski mladini, ki ni niti malo obzirna do izmučenih delavcev. Drugi potniki so se z menoj zgržali nad surovimi odgovori šolarjev, ki so jih dajali na prošnje delavcev, da jim prepušajo mesta, kar bi se vsekakor spodobilo. Mladina daj prednost starejšim! Zato bi bilo umestno, da šolska vodstva opozorijo dijake, ki se vozijo s poljčanskim vlakom, na primerno dostojnost in prepričan sem, da bo tako opozorilo zaleгло. (»Večernik« 10. XII.)

— I Vzgoja mladine. Vsi se radi spominjamo na svoja šolska leta, ko so nas skrbno vzgajali naši učitelji in veroučitelji. Reči smemo, da nismo srečali človeka, ki bi ga ne bili lepo pozdravili. Kako pa je danes? Mnogi otroci zaničujejo starčke na cestah. Namesto pozdrava se celo norčujejo iz ljudi. Kdo je tega kriv? (Nova doba 9. XII.)

Dolgo že ni bil v dolini, zakaj, kdor varčuje, ždi v svojem gnezdu, naj bo že tako ali tako spleteno. To pot je šel počasi in samozvestno po dolgem času je bil gospod.

Srečal je tovariša, veselega fanta, ki je osupel obstal sredi ceste, nato pa zmajal z glavo.

»Kam pa vendar greš?«

»Nekaj opravkov imam,« je razlagal Janez Tišaj ravnodušno. »K nadzorniku moram in sploh na oblast.«

Oni je zamrmral nekaj nedoločnega in se kmalu poslovil. Janez Tišaj je odšel za opravki in zdelo se mu je, da ga vsi začudeno pogledujejo, celo stari bradati nadzornik ga je premeril iznad očal, kar je bilo vsekakor slabo znamenje. Obšel ga je nemir, ko je opravil, se je ustavil pri tovariših v gostilni, ki so se zganili, ko je vstopil in mu molče dovolili, da je sedel k njim.

»Kaj to vendar imate?« je dejal čez čas. Spogledali so se, nato so mu razložili, da je najbrže prespal zadnje leto. Kako se vendar oblači! Kakor kak milijonar! Ali nima pojma, kako skromno živi ljudstvo, ali mar ni ljudski učitelj? Da, da, zdaj se je uveljavilo novo gibanje, katerega geslo je: Nazaj k ljudstvu! V fraku in cilindru pa ne moreš k njemu. Zato je treba izpremeniti obleko, za suknjo ni treba, da bi bila ravno po najnovjšem kroju.

»Tako, tako,« se je zamislil Janez Tišaj in kolena so se mu zašibila. Dolgo je molčal, ko je pa vzdignil obraz, so videli, da je bled in starišav.

Potem ga niso videli do prihodnjega poletja. Takrat si je prihranil nekaj denarja in ker ga ni vedel drugače zapraviti, je nakupil